

Förelägganden och förbud

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Förelägganden och förbud är de administrativa åtgärder som kontrollmyndigheten primärt har att använda sig av för att tvinga eller förhindra företagare att göra något.

Formulera beslut

Ett beslut består alltid av ett krav som anger vad mottagaren ska göra eller avstå från att göra. Det är viktigt att innehållet i denna del är så tydligt som möjligt.

Beslutet ska vara riktat till den juridiska person som är livsmedelsföretagaren. Adressatens namn och person- eller organisationsnummer ska anges. Om det är en enskild firma ska beslutet riktas till den fysiska person som är ansvarig för firman. Enbart firmanamn räcker inte. För bolag ska bolagsnamn och organisationsnummer användas. För kommunala verksamheter anges kommunnamn och nämndens namn.

Vid beslut som rör varor ska varorna som omfattas av beslutet vara så tydligt beskrivna att det inte går att ta fel. Uppgifter såsom produktnamn, märke, datummärkning, batchnummer och förpackningarnas mängdangivelse kan användas för att identifiera de aktuella varorna.

Det ska också vara tydligt vad kontrollmyndigheten kräver att företagare ska göra eller upphöra med. Beskrivningen av kraven ska vara så precis som möjligt men utan att i detalj säga hur företagaren ska åtgärda den bristande efterlevnaden. Företagen ska ha möjlighet att åtgärda den bristande efterlevnaden utan att tvingas till en viss lösning. Det som beskrivs i beslutet ska vara vad som ska uppnås – inte hur det ska uppnås. Till exempel är det bättre att skriva att företaget ska "se till att tillräckliga utrymmen för kylförvaring finns i köket" än att "ett kylskåp ska placeras bredvid arbetsbänken i köket".

Vidare bör man ge en tidpunkt för när förpliktelsen ska vara uppfylld respektive när förbudet börjar gälla.

Ibland kan det vara lämpligt att ha flera förelägganden och förbud i ett och samma beslut. Då är det bra om varje formulerat föreläggande och förbud blir egna stycken eller punkter. Det blir särskilt viktigt om man kopplar vite till beslutet.

Förelägganden och förbud kan förenas med vite. Om föreläggandet eller förbudet inte följs, kan myndigheten begära att vitet döms ut. Viten används som påtryckningsmedel för att få företagare att följa beslut.

Lagstöd

I beslutet ska myndigheten ange författningsstödet för beslutet. Det innebär att det ska anges vilken artikel i en EU-förordning eller paragraf i lag, förordning och/eller föreskrift som anger företagarens förpliktelser. Myndigheten ska även ange den bestämmelse som ger myndigheten rätt att vidta åtgärder.

Om beslutet förenas med vite ska aktuell bestämmelse i viteslagen (1985:2006) och även 23 § livsmedelslagen (2006:804) anges.

Om myndigheten beslutar att beslutet gäller omedelbart även om det överklagas ska 33 § livsmedelslagen anges.

Motivera beslut

Förutom lagstöd ska myndigheten även ange bakgrund och orsaken till att beslutet fattas (skäl för beslutet), det vill säga en motivering till beslutet. EU-bestämmelserna är ofta allmänt formulerade och medger viss flexibilitet genom användningen av begrepp som "när så är nödvändigt", "adekvat", "ändamålsenlig" och liknande. Därför måste särskild omsorg läggas på motiveringen av beslutet.

Av beslutet måste kopplingen mellan de konstaterade iakttagelserna, lagstiftningen och de förelägganden eller förbud som myndigheten beslutar om framgå. Det ska vara tydligt att och varför myndigheten anser att iakttagelserna innebär att livsmedelsföretagaren bryter mot de bestämmelser i lagstiftningen som anges.

Senast uppdaterad 5 november 2021 Ansvarig grupp SV_KL